

Bottom-up initiatief waterschapsmedewerkers:

Succesvolle aanpak sanering buitengebied

Er blijkt een eenduidige aanpak mogelijk van de sanering van het buitengebied. Een onderzoek van onder andere Henk van der Kwast leidde tot een regeling tussen een derde van alle gemeenten en een aantal waterkwaliteitsbeheerders. Over een overslaande vonk.

— Olav Lammers

Het zijn de ogen en oren in het veld waardoor soms oplossingen kunnen worden bereikt waar bestuurders zelf nog lang niet uit zijn. De activiteiten die wij samen met gemeenteambtenaren in het buitengebied tot stand hebben gebracht, is voor ons hét bewijs dat samenwerking tussen waterschap en gemeenten in de waterketen heel goed haalbaar is. Sterker, de synergie die wij nu gezamenlijk hebben weten op te wekken, zal volgens mij in de nabije toekomst tot samenwerking op nog veel meer deelgebieden leiden.' Ing. Henk van der Kwast, projectleider afdeling Bouwmanagement van het afvalwaterketenbedrijf van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier staat onder zijn collega's in den lande, maar ook bij veel gemeenteambtenaren, bekend als een fervent voorvechter van de publieke zaak. 'Hij heeft een soort zedingsdrang die voortkomt uit zijn geloof in de publieke rol en dus ook de publieke samenwerking', zegt Gert-Jan Wientjens, beleidsadviseur (afval)waterketen bij waterschap Aa en Maas. Wientjens zelf kan echter op een

lijn met Van der Kwast worden gesteld; in Brabant is hij simultaan aan Van der Kwast ook altijd al voorvechter van de publieke samenwerking geweest.

— De 'zedingsdrang' verklaart de positief kritische toon in de brief die Van der Kwast enige tijd geleden naar de redactie van Het Waterschap stuurde. Henk van der Kwast had zich erg gestoord aan de teneur van twee artikelen over IBA's (Individuele Behandeling Afvalwater). Zoals bekend moeten alle gebouwen in het buitengebied, die nog niet op de riolering zijn aangesloten (toch zo'n 160 duizend percelen), op 1 januari 2005 zijn gestopt met directe lozing op het oppervlaktewater of in de bodem. IBA's vormen – daar waar riolering geen reële oplossing biedt – een uitkomst.

— Van der Kwast: 'Telkens werd beweerd, of werd de suggestie gewekt, dat er maar geen eenduidige aanpak van de grond kwam voor de sanering van het buitengebied. De werkelijkheid is echter totaal anders. Ik mag best zeggen dat wij al met een derde van alle gemeenten in ons land aan de vooravond staan van een vorm van publieke samenwerking waarmee een eenduidige aanpak is bereikt die tegen de laagst maatschappelijke kosten gerealiseerd kan worden, waar het milieu zeer veel baat bij heeft en de burger wordt 'ontzorgd'. De verantwoordelijkheid is naar ieders tevredenheid op de juiste manier verdeeld: alles op basis van het gelijkheidsbeginsel en op tijd gerealiseerd'.

— Henk van der Kwast, natuurlijk! Reeds in 2001 schreef hij samen met Leon Dielen

in Het Waterschap (nr 16) een uitvoerig artikel over de wijze waarop USHN en Rivierenland dachten de sanering van het buitengebied aan te gaan pakken. Sindsdien is daar, althans bij de redactie, niets meer van vernomen. Nu blijkt dat na drie jaar de resultaten verbluffend te noemen zijn. Op meerdere fronten. 'Bottom up in de waterketen; de meerwaarde daarvan zal ook in de toekomst blijken', zegt een overigens zeer bescheiden, maar gedreven Van der Kwast.

— Wij ontmoeten hem in het gemeentelandshuis van Hollands Noorderkwartier in Edam. Een bijeenkomst met ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en waterschappen uit Brabant en Limburg, loopt net ten einde. Samen met collega Gert-Jan Wientjens en Jan Zwiens van het onderzoeksbureau Berenschot Osborne worden de tot nu toe behaalde resultaten boven water gehaald. Zwiens heeft onderzoek gedaan voor de initiatiefnemers en de resultaten daarvan zijn neergelegd in een 'position paper'. Op basis van dit model adviseert Zwiens een achttal waterschappen over de mogelijkheden tot publieke samenwerking.

— Het verhaal is eigenlijk heel simpel, maar het moet, wat het welslagen betreft, voor een groot deel hebben afgehangen van de zedingsdrang van Henk van der Kwast en de gelijkwaardige inzet van Gert-Jan Wientjens. 'Soms is er een vonk nodig op ambtelijk niveau om het bestuur te kunnen helpen bij ingewikkelde besluitvorming en samenwerking met andere overheden. Die vonk hebben wij met z'n allen kunnen laten ontstaan'.

